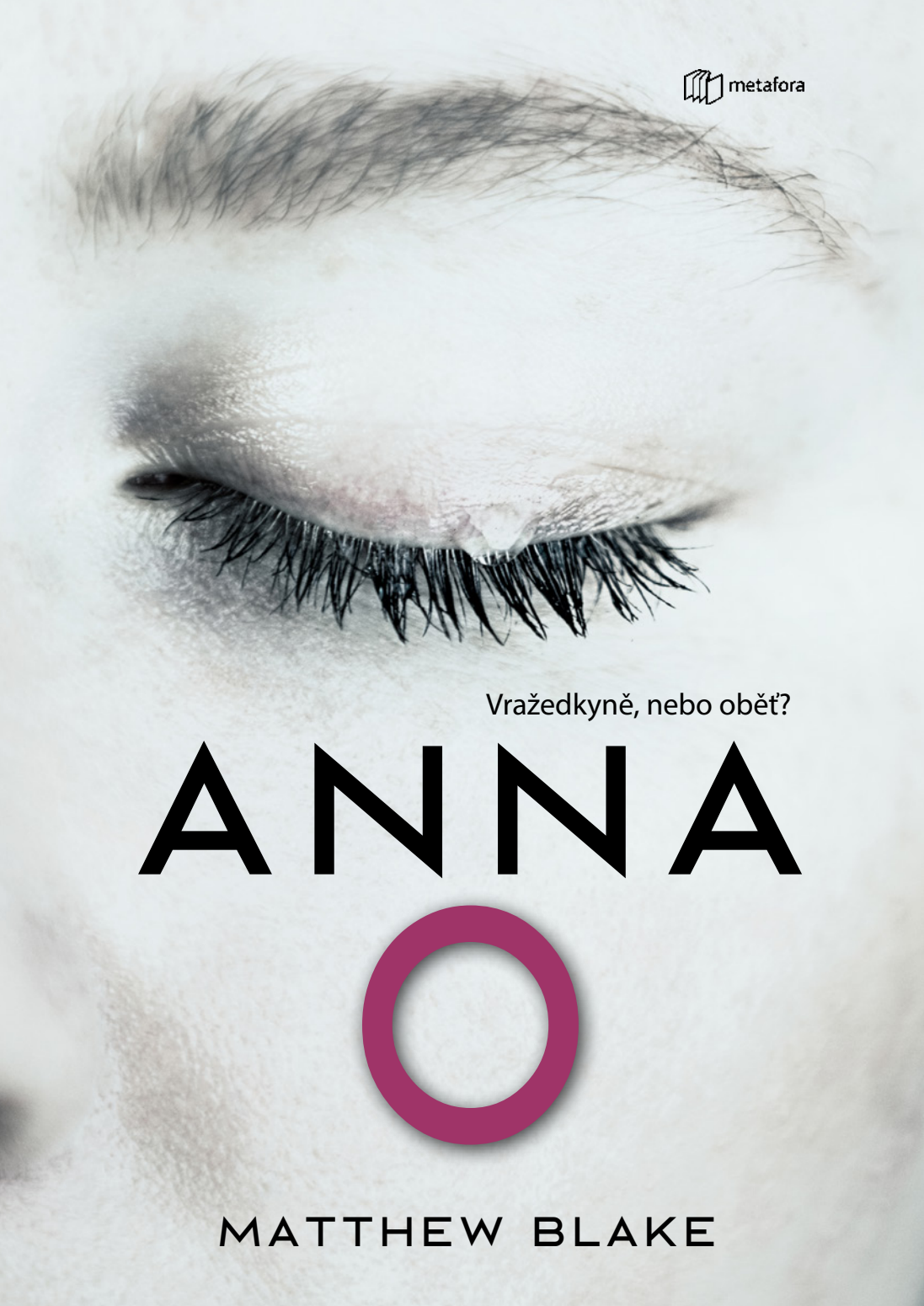

Vražedkyně, nebo oběť?

ANNA O

MATTHEW BLAKE

JE ANNA O. VINNA?

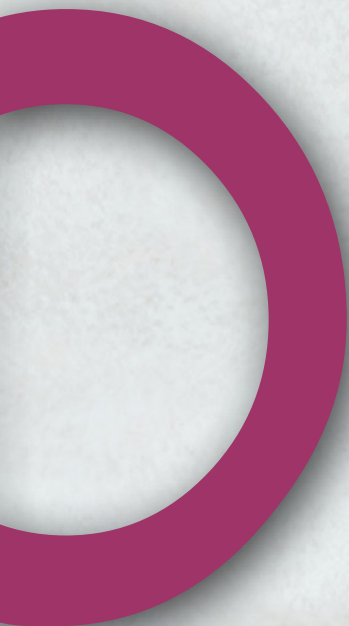
Čeho všeho jsme během spánku schopni? A neseme za to odpovědnost?

Omlouvám se, myslím, že jsem je zabila, napsala Anna Ogilvyová před čtyřmi lety, než ji na místě dvojnásobné vraždy našli spící a celou od krve. Od té doby se neprobudila.

Je Anna O. mladá nevinná oběť, nebo protřelá vražedkyně? Opravdu ubodala své dva přátele, nebo je za tím něco jiného? A pokud zabíjela ve spánku, je za to odpovědná? Doktor Benedict Prince, odborník na poruchy spánku, je poslední šancí na Annino probuzení a dopátrání se pravdy. Je připraven čelit lavině, kterou tím spustí?

*„Absolutně návykový, ďábelsky promyšlený a hluboce originální.
Anna O. je thriller, o kterém budou všichni mluvit.“*

Lucy Clarke, spisovatelka

MATTHEW BLAKE

ANNA
O.

Přeložila Hana Sichingerová

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

*Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.*

Copyright © 2024 MJB MEDIA LTD

First published by HarperCollins Publishers, London

Translation © Hana Sichingerová, 2024

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-803-7 (ePub)

ISBN 978-80-7625-802-0 (pdf)

ISBN 978-80-7625-276-9 (print)

Děsí mě ta temná věc,
která spí ve mně.

Sylvia Plathová

1

B E N

„Lidé průměrně stráví třiatřicet let života spánkem.“
Nakloní se tak blízko, že ucítím závan drahého parfému.
V tuhle chvíli to už většinou bývá jasné. „A tím se živíte?“

„Ano.“

„Jste spánkový lékař?“

„Zabývám se lidmi, kteří ve spánku páchají zločiny.“ Na vizitkách mám před jménem „Dr.“. Dr. Benedict Prince, Abbey, Harley Street. Jsem odborník na spánek. Nikde netvrdím, že jsem lékař.

Pochopí, že mluvím vážně. „Copak je něco takového možné?“

„Nepřemýšlela jste někdy o tom, co jste během spánku mohla udělat?“

Většinu lidí tohle vyvede z míry. S trestnými činy nechceme mít nic společného. Máme rádi příběhy lidí, kteří se nám podobají, a přitom jsou jiní. Jenže spánek z tohoto vzorce vybočuje.

Spánek je pro všechny stejný, v noci stejně jako ve dne.

„Jaké zločiny?“

Nezměnila téma. Stále mě pozorně sleduje. „Ty nejhorší.“

„Copak se přitom lidé neprobudí?“

„Když jsou náměsíční, tak ne. Znam pacienty, kteří dokážou ve spánku zamknout dveře a řídit auto. A někteří dokonce zabíjejí.“

„To si přece musí člověk pamatovat?“

„Podle vrásek kolem vašich očí odhaduji, že jste včera naspala tak pět a půl hodiny.“

Zamračí se. „To je to tak vidět?“

„Vzpomínáte si na to, co se během těch pěti a půl hodin dělo?“

Odmílí se a pravou rukou si podepře bradu. „Něco se mi zdálo.“

„A co?“

„Nevzpomínám si.“

„Sama jste si odpověděla.“

Její pohled se náhle změní. Dívá se na mě jinak. Mluví hlasitěji, její pohyby jsou vzrušenější. „Počkejte, byl tady ten případ. Jak se jenom jmenovala...“

To je poslední kapka. Většina schůzek nedospěje ani sem. Popis mé práce všechny nudí. A vyprávění o zločinech spáchaných ve spánku je děsí. A když je neodradí ani to, ani ono, skončím vždycky na téhle poslední věci.

Jakmile jim to dojde, žádná nezůstane.

Žádná.

„Anna O.,“ napovím jí. Naposledy se napiju vína – drahého merlotu, o to větší je to škoda – a sáhnu po saku.

„To jste vy. Ten muž z fotografie. Ten psycholog.“

Mdle se usměju. Podívám se na hodinky. „Ano,“ přitakám. „To jsem byl já.“

Když se to stalo – to brutální, krví zbrocené finále –, moje fotografie se ocitla na titulních stranách všech hlavních deníků. Po onom osudném okamžiku, před vyhnanstvím a pádem, už nic nemohlo být jako dřív. Já jsem ta obrylená postava s rozčuchanými vlasy v poněkud školometském oblečení. Od té doby jsem na sobě zapracoval. Už nevypadám jako nepodařená rekvizita z Harryho Pottera. Ale oči ani obličej si změnit nemůžu.

Jsem jiný člověk. A současně jsem to stále já.

Čekám, až se zeptá, protože tu otázku pokládají vždycky. Tu jedinou otázku, která navzdory všemu zůstala nezodpovězená. Která do dnes rozděluje rodiny, manžele, dokonce i přátele.

„A byla vinna?“ zeptá se má společnice, či spíše žena, která ještě před chvílí mou společnicí byla. Teď už jsem pro ni jen démonický přízrak nebo zábavná historka na vánoční večírek. „Když ty dva ubodala. Opravdu jí prošla vražda?“

ČÁST PRVNÍ

O rok dříve

2

B E N

LONDÝN

Zazvoní mobil.
To si vždycky zapamatuju.

První věc, začátek.

Je pozdě, tma už ztěžkla a zbarvila se do inkoustova. Poklimbávám uvelebený v křesle s tácem vlažného kari a poloprázdnou sklenicí levného vína. V rohu místnosti světélkuje černobílý film. Dnes jsou to moji oblíbení *Cizinci ve vlaku*. Všichni ostatní považují za nejlepší Hitchcockova díla *Psycho* nebo *Vertigo*. Ale to je omyl. V *Cizincích ve vlaku* se odehrává scéna s tenisem.

Vibrace mobilu mě vrátí do reality pokoje. Zamžourám na něj. Otřu si mastné ruce a přečtu jméno volajícího: „PROF. BLOOMOVÁ (Abbey)“. Prstem přejedu přes displej, zhluboka se nadechnu a potlačím zívnutí.

„Haló?“

„Bene, omlouvám se, že volám v tak hříšnou hodinu. Ale obávám se, že tohle nemůže počkat.“

Zní vážně. V noční temnotě mě to poleká. Profesorka Virginia Bloomová bývá obvykle ta první, kdo má po ruce vtíp nebo ironickou

poznámku. Můžete ji potkat, jak pochoduje po Oxford Street v kaftanu a botách na vysokém podpatku, nebo u jejího rohového stolku v Langhamu s karafou whisky a kapsou plnou povzbuzujících prostředků.

V telefonu slyším nezřetelné kroky a hlasy. Bloomová je zřejmě ještě v Abbey. Podívám se na hodiny. Je skoro půlnoc.

„Stalo se něco?“

„Dalo by se to tak říct.“ Bloomová si chraplavě kuřácky odkašle. „Obávám se, že tu máte práci. Vyžádali si vás. Je to poněkud citlivější.“

Jsem forenzní psycholog. Poskytl jsem konzultace už většině významných kriminálních agentur. Mé číslo mají NCA, FBI i Interpol. Ale tohle zní ještě tajuplněji než obvykle. „Je za tou žádostí nějaké jméno?“

Na druhé straně telefonní linky se ozve další šum. Bloomová zní roztržitě. „Přijďte do Abbey, ano? Bylo mi řečeno, že se o tom po telefonu nemáme bavit.“

Oficiálně mám týdenní dovolenou. Blíží se uzávěrka mého posledního článku pro časopis. Musím sepsat zprávy tří pacientů. Plánoval jsem si, že zítra zůstanu doma a vypořádám se s tou horou papírování. Jenomže případů souvisejících se spánkem, které jsou příliš citlivé na telefonní hovor, je velmi málo. Ta tajemnost mi nedá spát, přesně jak Bloomová zamýšlela.

„Musíte mi aspoň něco naznačit.“

Na druhém konci linky slyším, jak pomalu nasává vzduch. Chvilí mlčí a pak si hlasitě povzdechne. „Možná mi za to nepoděkujete.“

Venku je zima, ze zatažené oblohy zářijově mrholí. Už teď se děším cesty z Pimlica na Harley Street. Mohl bych zůstat v pohodlí obývacího pokoje s Hitchcockovým filmem a další sklenkou vína. Jenomže mi to nedá.

Proto to vezmu. Proto to pokaždé vezmu.

„Jde o případ Anny O.“ odpoví Bloomová konečně. „Chtějí, abychom se na to podívali.“

3

BEN

Spánkovou kliniku Abbey ve starém londýnském domě z elegantních eduardovských cihel na rohu Harley Street halí závoj naprosté diskrétnosti. Návštěvníci často hovoří o tom, že v této oáze zastrčené za Oxford Street mezi rušným Regent's Parkem a Cavendish Square panuje božské ticho. Části budovy vypadají jako vytesané z portlandského kamene. Abbey má v sobě cosi majestátního, jako by byla určena pro okouzlující markýzy a členy královské rodiny. A působí jako svatyně.

Taxík projede kalužemi a vysadí mě na prázdném rohu ulice do stále šedivé a ošklivé noci, nebo snad už dne, nejsem si jistý, protože už je po půlnoci. Setřesu vodu z rozbitého deštníku a rychle se ukryju před deštěm. Taxík okamžitě odjíždí a postříká mi zadní stranu nohavic. Znovu proklínám Bloomovou za to, že mi zavolala.

Vystoupám po krátkém schodišti a naťukám přístupový kód, ale čísla mi pod prsty v dešti podkluzují. Starý čtyřpatrový dům, dávno předělaný na kancelářské prostory, venku označuje jen malá stříbrná cedulka s nápisem „Spánková klinika Abbey“. Stojí na ní telefonní číslo, ale žádná e-mailová adresa. Webové stránky Abbey jsou nápadně nevýrazné, uvádějí pouze kvalifikaci zaměstnanců, ale nezveřejňují

žádné fotografie. Jde o záměr, jako ostatně všechno tady. Jsme průvodci vznášející se v pozadí, jen abychom vyzdvihli jednu scénu či dvě. Tak funguje zlaté pravidlo všech lékařů myslí: jsme slyšet, ale nikdy nás není vidět.

Nic se neděje. Otřu tlačítka rukávem a bezpečnostní kód zadám znovu. Konečně se ozve kovové cvaknutí a dveře se pohnou. Zajímalo by mě, jestli Bloomová volala i někomu jinému z mých vážených kolegů a spánkových specialistů. Ale recepce a čekárna jsou ponořené do tmy a opuštěné. Jako bych přišel do školy a byl jediným žákem v aule. Je zvláštní vidět mé pracoviště bez jeho obvyklého ruchu.

„Profesorko?“ volám, ale zvuk se roztrhne v ozvěně a zanikne. Zapnu stropní světla. Rozzáří se neutrálními a uklidňujícími barvami. Nohy se mi příjemně boří do nově položeného koberce. Vzduch proháněný přes speciální filtry zabudované ve stěnách je mimořádně čistý. Většinou tu ještě zní hudba. Zvuk návštěvníky konejšivě halí, dokud je účet nevrátí zpět do reality. Abbey působí jako lůno zapomnění vzdálené vřavě okolního světa. Koneckonců spánek je jednou z nejdůležitějších věcí.

„Profesorko?“

Stále nic. Odložím deštník do stojanu a vysoukám se z promočného kabátu. Na recepci se nachází řada bezpečnostních monitorů zobrazujících záběry kamer v zadní a přední části budovy. Vyžaduje si to naše klientela. Celebrity před svatbou, politici svádějící bitvy o svou kariéru, fotbalisté, kteří vypadli z formy, královská rodina čelící skandálu – ti všichni procházejí naší elegantní vstupní halou s tvářemi opuchlými z nevyspání. Spánek je stejně jako jídlo nebo voda něčím, bez čeho se žádný člověk neobejde. Abbey je novodobý chrám, ve kterém se utěšují démoni naší psychiky. Lidé platí nesmyslné částky jen za to, aby dokázali usnout ve vlastní posteli.

Probudím k životu bezpečnostní monitory. Přední a zadní vchod matně blikají. Nechám monitory zapnuté a trpělivě počkám u výtahu, protože jsem příliš unavený na to, abych šel po schodech. Na stolku u dveří výtahu leží pohozené časopisy, mezi kterými si najdu výtisk *New Scientist* a během čekání ho prolistuju. Znovu se o nás zmi-

ňují v krátkém přehledu v rubrice zpráv. Abbey poskytuje jako prospěšnou vedlejší činnost poradenství v kriminálních případech po celém světě a má uzavřené lukrativní smlouvy s londýnskou policií a dalšími orgány činnými v trestním řízení. Zastřešuje to profesorka Bloomová, kterou kdysi v *Timesech* označili za „nejlepšího britského spánkového guru“. Článek dodnes visí zarámovaný na zdi její kanceláře.

Výtah se rozjede nahoru. Uvědomím si, že znám každou píd této budovy. Pokouším se spočítat, kolik nocí jsem promarnil kvůli někomu z rozmarů Bloomové. Nakonec dospěju k závěru, že příliš. Ale případ Anny O. je něco jiného. Bloomová by si ze mě jen tak nevystřelila. Anna O. je svatý grál všech spánkových specialistů na celém světě. Od chvíle, kdy se to stalo, tedy před více než čtyřmi lety, zastínila tahle záhada všechny ostatní.

Ne, Bloomová není tak krutá. Alespoň ne ke mně.

Zastavuju v nejvyšším patře. Říká se mu exekutivní křídlo. Ve skutečnosti působí spíš jako úklidová komora. Slouží pouze pro zaměstnance, což vysvětluje podobnost interiéru s Alcatrazem. Pracuje nás tu sedm na plný úvazek a dalších deset – neurologové, psychiatři, psychologové, psychoterapeuti a myofunkční terapeuti – jako výpomoc s celou škálou spánkových léčebných postupů. Moje kancelář, jedna z mála s funkčním zámekem, sídlí až na konci chodby. Kancelář Bloomové je první a největší, novější než všechny ostatní, vyzdobená obrazy v pozlacených rámech a se skrytou ledničkou na nápoje.

Bloomová na mě čeká ve dveřích své kanceláře a tváří se nervózně a ustaraně. Hřívu šedivých vlasů má zkrocenou skřipcem, který se pohybuje, když zívá. Je jí kolem šedesáti, operní tloušťku zahalují vrstvy kanárkově žlutého a jahodově růžového hábitu a oči skrývají obroučky brýlí, jaké nosí kytarista Hank Marvin. Navzdory bohémskému způsobu života se na ní jen zřídka kdy projevují známky únavy nebo ospalosti. Bloomová dokáže pít jako Dán a jíst jako Otesánek. Je poslední ze své generace: k obědu dvě láhve, po obědě občas šlofíček, permanentně vztyčený prostředníček vůči jakýmkoliv výhradám personálního. Na svém pohlaví se dopouští nevyřčeného hříchu tím, že

se chová striktně nemateřsky. Gurmánka, vypravěčka a bavička. Svůj život má dobře promyšlený. Což je její dar i prokletí.

Za ní vidím další postavu. V protikladu k Bloomové vypadá utrápeně a právnicky škrobeně. Toho neznám. Probudí mou zvědavost.

„Úplný večírek na uvítanou,“ prohodím a cítím, jak se mi mokrá pravá nohavice lepí na nohu. „Prozradíte mi, co se děje?“

Vejdou do kanceláře Bloomové. Právník se postaví. Zblízka vypadá o něco působivěji. Má rovné, pečlivě vykartáčované vlasy. Hádám, že je mu kolem padesáti, má zahnutý nos a nízké čelo. Na stole vedle jeho židle leží složka s logem ministerstva spravedlnosti. Začnou se mi potit dlaně. Bloomová to myslela vážně. Tohle je nad policejními a soudními složkami, dokonce i nad Národní agenturou pro boj proti zločinu. Ministerstvo spravedlnosti je až na vládní úrovni.

„Je mi líto,“ omlouvá se Bloomová, „ale tohle opravdu nemohlo počkat. Doktore Benedicte Princi, seznámte se se Stephenem Donnellym, náměstkem ředitele právního odboru ministerstva spravedlnosti.“

Donnelly natáhne paži a ochable mi potřese rukou. Upřeně se mi podívá do očí a tiše pronese: „Než začneme, doktore Princi, obávám se, že bude nutné podstoupit několik formalit.“

Nedám najevo překvapení. „Aha, ano?“

Mluví huhňavě, každou větu přerušuje smrkáním. „Ano. Pokud vám to nebude vadit, potřebuji od vás podepsat několik formulářů.“

„Co v nich stojí?“

„Zprvė, dnešní schůzka se nikdy nekonala. Zadruhé, nikdy jste mě nepotkal. Zatřetí, to, co se dozvíte, nikdy neopustí tuto budovu či spíš tuto místnost. Kdyby se někdo ptal, přišel jste si do kanceláře vyzvednout složky pacientů, abyste si je odvezl domů. Je to jasné?“

Mám chuť se zasmát, ale vidím, že si nedělá legraci. „Co to má znamenat?“

„Znamená to, že souhlasíte s podmínkami?“

„Mám na výběr?“

„Vlastně ne.“ Donnelly ukáže na prázdnou židli. „Prosím, posadte se.“

4

B E N

Bloomová zavře dveře a ani se nezdržuje s nabídkou občerstvení. Tohle je čistě pracovní záležitost. Rovnou se posadí do koženého pracovního křesla a pak konečně kývne na Donnellyho, aby začal.

Usmívá se jako kat. „Nebudu urážet vaši inteligenci, doktore Principi. Víím, že případ Anny O. a dvou vražd v Oxfordshiru ze srpna 2019 znáte, že? Proto jsem vás požádal o schůzku.“

Dívám se na Donnellyho a přemýšlím, jak vysoko sahá jeho pověření. Nad ním je jeho šéf, ředitel právního odboru, pak stálý tajemník na ministerstvu spravedlnosti, pak ministr spravedlnosti a nakonec premiér. Proč by se se mnou někdo takhle vysoce postavený chtěl sejít po půlnoci v Abbey s tím, že podrobnosti nelze sdělovat po telefonu? Co by mohlo být tak důležité?

Jen málokdo z našich současníků případ Anny O. nezná. Natočily se o něm série podcastů, Netflix odkoupil práva, vznikl nespočet reportáží, bestsellerů i článků v obskurních akademických časopisech, z nichž několik jsem napsal já sám.

„Samozřejmě.“

Donnelly přikývne. „Jeden váš článek nedávno zaujal některé, ehm, řekněme, velmi důležité lidi.“ Sáhne po malém koženém kufříku

a vytáhne odtud tenkou manilovou složku. Přečte nápis na úvodní stránce. „Syndrom rezignace a kriminální myšlení: hledání nového diagnostického modelu“. Časopis *Modern Journal of Forensic Psychology*. Jedná se o vaši nejnovější práci na toto téma, nemýlím-li se?“

Podívám se na Bloomovou. Jen se mrazivě usměje. „Ano.“

„Překvapilo vás to?“

„Ano. Ten článek ještě není recenzovaný. A rozhodně nebyl publikovaný. Odeslal jsem ho redakci teprve před třemi týdny.“

Donnelly se na mě soucitně podívá, jako by na takovou naivitu nebyl zvyklý. „Naše kontakty nám pomáhají tím, že občas upozorní na věci, které by nás mohly zajímat. Mohu vás ujistit, že vaše práce o psychosomatických poruchách vzbudila ve Whitehallu značný zájem.“

Cítím se zneužitý a současně mě to fascinuje. V duchu jasně vidím, jak e-mail mizí z mého Gmailu. Článek jsem přiložil jako dokument ve Wordu. Přemýšlím, jestli ho přeposlala dál redaktorka, nebo jestli nás tihle lidé neustále sledují. A chci to vůbec vědět?

Donnelly znovu pohlédne na svou manilovou složku. „Váš článek stejně jako vaše poslední kniha se poměrně intenzivně věnují případu Anny O. Nicméně článek navrhuje případnou léčbu, zatímco kniha ne. Mohu se zeptat, proč právě její případ?“

Opřu se zády o opěrku a vrhnu na Bloomovou další rozzlobený pohled. Tohle je podraz. Nevarovala mě, nedala mi čas na přípravu. Přemýšlím, kolik toho mám prozradit. „Z velké části to byl nápad redaktorky,“ začnu. „Myslela si, že to přitáhne pozornost. Možná i reklamu v tisku. Kniha byla bestseller. Doufala, že akademickému časopisu by to mohlo přinést podobný úspěch. Souhlasil jsem s tím.“

„Takže jste případ Anny O. studoval podrobně?“

Pravdě se nevyhnu. „Moje žena byla v roce 2019 první policistka na místě činu. Pracovala v útvaru pro závažnou a organizovanou trestnou činnost v Thames Valley. Šlo o její první případ na pozici starší vyšetřovatelky. Ale předpokládám, že to už víte.“

Donnelly jen přitaká. „Chápu.“

„Anna O. patří do života mé rodiny téměř stejně dlouho jako naše dcera.“ Pro jistotu jako vždy dodám: „Jen aby bylo jasno, moje žena

nikdy nevyzradila žádné důvěrné informace. Dal jsem si dohromady to, co jsem našel v přístupných zdrojích, s dalšími méně kontroverzními příklady syndromu rezignace z celého světa. Tak jsem napsal knihu i článek.“

„Vzpomínám si, že se jednalo především o početné případy, které se vyskytly ve Švédsku.“

„A další v ještě větším počtu v Kazachstánu. Ve dvou malých hornických a zemědělských městech v bývalém Sovětském –“

„Krasnogorsk a Kalači. Ano, ano, víme o nich.“

Moje nedůtklivost narůstá. Mám dost toho muže bez tváře i jeho stručných odpovědí. „Nechci být nezdvořilý, ale proč by měla ministerstvo spravedlnosti zajímat nějaká populárně-psychologická kniha a obskurní článek v akademickém časopise?“

Donnelly se znovu usměje, stejně krátce a krutě jako předtím. „V článku tvrdíte, že jste vyvinul novou diagnostickou metodu, která pomáhá pacientům probudit se ze syndromu rezignace. Je to pravda?“

Zjevně si článek nebo jeho shrnutí přečetl. Ví, že to není pravda. Což znamená, že mě zkouší. „Ne.“

Donnelly předstírá překvapení. „Ne?“

„Můj článek stanovuje nový rámec pro pochopení psychosomatických stavů, zejména pak těch, které souvisejí s činy spojenými se spánkem, včetně fenoménu spánkových zločinů. Zajímá mě, zda jsou, či nejsou náměsíční formálně při vědomí, když páchají trestný čin. Například vraždu. Totéž se vztahuje na pacienty trpící syndromem rezignace. Uvědomuje si někdo z nás to, co dělá ve spánku? Můžeme za to nést trestní odpovědnost? Kdy nás přestává řídit vědomí a vládu přebírá spánek?“

„Kontroverzní téma.“

Tím odpověděl na mou další otázku. Už viděl blogy a účty na sociálních sítích, které na mě útočí. Samozřejmě že je viděl. Od té doby, co se moje kniha dostala do obchodů, jsem terčem trollů ze všech koutů světa.

„Někteří lidé se stále drží prehistorického dělení na neurologická onemocnění a takzvaná ‚funkční‘ onemocnění,“ pokračuju. „Myslí si,

že když se něco odehrává v duši, tak to není skutečné. Moje práce se snaží toto vnímání změnit. Někteří lidé s tím mají problém.“

„Znamená to, že můžete pacientům se syndromem rezignace pomoci se probudit?“

Zaráží mě přímočarost otázky. „No, to záleží.“

Donnelly mě upřeně pozoruje, jako by mi svýma pichlavýma očima viděl až do žaludku. „Na čem?“

Nervózně si poposednu, ale ovládnou se. Prahnu po sklenici vody.

„Hlavně na tom, jak dlouho pacient spí,“ odpovím. „A především jaké vnější faktory mohly nemoc způsobit. Ta kniha byla populárně-psychologickým dílkem pro masový trh. Mojí prací je náročné akademické bádání, které nastiňuje nové teorie a zkoumá aktuální data. Ale není to všelék.“

„A co například Anna O.?“

„Čtyři roky jsou extrémní případ syndromu rezignace. Moje data se zaměřovala převážně na ty, které se pohybují v rozmezí jednoho až dvou let.“

„Takže se stále nacházíme v čistě teoretické rovině?“

„Zatím ano.“

„Jak dlouho by trvalo ověření vašich nových teorií? Myslím v reálném světě?“

Zasměju se. „Na to vám nedokážu odpovědět.“

„Určitě máte nějaký odhad.“

„Řekněme tři měsíce,“ pronesu zdráhavě. „Přinejmenším.“

Donnelly se podívá na hodinky. Najednou je znovu netrpělivý. Zavře složku a opatrně ji zasune do kufříku, jako by se chystal na další noční směnu v kanceláři. Pak se podívá na Bloomovou a rázně přikývne.

Otočím se k Bloomové stále ještě plný vzteku. „Co tady vlastně dělám?“

Bloomová si vezme slovo. S baletní lehkostí skutečně korpulentního člověka si v křesle poposedne. Mluví věcně, jako by předčítala práva zatčenému. „Ministr spravedlnosti a generální prokurátor Anglie a Walesu právě schválili dočasné propuštění pacientky RSH493 z uzavřeného psychiatrického oddělení nemocnice v Ramptonu do chráněné péče

v Abbey, kde bude spadat přímo pod můj dohled. Rozhodnutí ministerstva spravedlnosti je chráněno zákonem o úředním tajemství a každý, kdo vynese nějaké informace, ať už v rámci této budovy, nebo mimo ni, bude čelit trestnímu stíhání. Je to jasné?“

Vězeňkyně RSH493. To číslo znám. Zná ho každý, kdo čte noviny.

Uzavřené psychiatrické oddělení nemocnice v Ramptonu, poslední zdravotnické zařízení s vysokou ostrahou, které přijímá ženy. Pacientka číslo 493.

Slečna A. Ogilvyová.

Donnelly a Bloomová si stoupnou. Automaticky udělám totéž. Vysychá mi v ústech.

„Ne,“ namítnu. „Je mi líto, ale nerozumím tomu. Co to má znamenat?“

Bloomová se znovu podívá na Donnellyho a pak řekne: „Amnesty International se chystá podat odvolání k Evropskému soudu pro lidská práva ve snaze dosáhnout propuštění Anny Ogilvyové z důvodu nelidského zacházení. Než k tomu dojde, musí ji korunní prokuratura a ministerstvo spravedlnosti postavit před soud za vraždu, jinak riskují, že její případ prohrájí.“

Zpracovávám nové informace. „Což znamená, že Anna Ogilvyová musí být způsobilá stanout před soudem. A aby byla způsobilá, musí –“

„Udělat něco, co neudělala už čtyři roky – probudit se. Ano.“

Konečně opravdové vysvětlení. Na okamžik se mi vybaví všechny ty hrůzostrašné příběhy z přednášek historie: napůl vyhladovělí ještě nedospělí branci za první světové války, které vytáhli ze zákopů, narychlo oblepili náplastmi a pak je poslali na popravu, protože nervový otřes z výbuchů granátů byl tehdy mylně považován za zbabělost. Tohle mi připadá děsivě podobné. Jsem psycholog, ne vězeňský policista.

„Já lidi léčím,“ ohradím se. „Nesoudím je. Určitě existují i jiní odborníci na spánek, na které se můžete obrátit.“

Promluví znovu Donnelly, zjevně už tím vším znavený. „To už jsme udělali. Roky k nám létali prvotřídní konzultanti z Ameriky, Evropy, Asie a dalších koutů světa. Nejlepší z nejlepších. Ale tento obor je

stále podfinancovaný a jejich metody se bohužel neprokázaly jako účinné. Vaše studie, doktore Princi, zůstává poslední důvěryhodnou šancí, kterou máme.“

„Proč ji převežete sem?“

„Kdybyste se najednou každý den objevoval v ramptonské nemocnici, prosáklo by to na veřejnost. Zároveň je Abbey jedinou spánkovou klinikou v Londýně, která může případ tohoto druhu přijmout. Dokážete vyhovět přísným požadavkům na utajení. Jinou možnost nemáme. Dnes v noci sem bude v doprovodu policie převezena a zaregistrována pod jiným jménem. Pokud jde o vás, chovejte se k ní jako ke kterémukoliv jinému pacientovi.“

„Lidé ji poznají.“

„Možná před čtyřmi lety. Teď už ne. Téměř půl dekády spánku udělá s člověkem svoje.“

„A co ostatní zaměstnanci?“

Donnelly přikývne. „Vězeňkyni bude doprovázet zdravotní sestra z Ramptonu, která zde bude pracovat pod zástěrkou agenturní zaměstnankyně. Vy s ní budete v každodenním kontaktu a profesorka Bloomová bude koordinovat komunikaci s naší stranou. Slečna Ogilvyová neopustí svůj pokoj. Nikomu neřeknete, že je tady. Vědí o tom pouze rodinní příslušníci, s nimiž můžete být rovněž ve styku. Ministr slíbil, že osobně půjde po každém, kdo bude podmínky jejího dočasného přemístění ignorovat.“

Z té nestoudnosti se mi zatočí hlava a zároveň mě to rozzlobí. „Tohle je absurdní. Přece si vážně nemyslíte, že je Anna Ogilvyová nebezpečná pro veřejnost. Nebo máte strach z titulků v novinách?“

Donnelly se nenechá vyprovokovat. „Zkuste to říct rodinám obětí. Anna Ogilvyová nemůže být propuštěna a současně nemůže být zadržována donekonečna. Tahle sága musí skončit. Buď podepíšete dohodu o mlčenlivosti a odejdete, nebo si své teorie vyzkoušíte v reálném světě. Je to jen na vás, doktore Princi.“

„A co když ji nedokážu vzbudit?“ nadhodím. „Co když moje teorie nebude fungovat?“

Donnelly si dopíná knoflíky kabátu. Vyčerpán událostmi dnešního dne si povzdechne. Podívá se na mě svýma chladnýma šedozelenýma očima.

„Pak dříve nebo později,“ odpoví suše, „bude Anna Ogilvyová na svobodě moci znovu zabít.“

5

B E N

Skutková podstata případu Anny O. je poměrně jednoduchá. Mám za to, že právě proto si ten případ všichni pamatují. V té surové jednoduchosti je cosi šokujícího.

Tricátého srpna roku 2019 ve tři hodiny a deset minut ráno byla Anna Ogilvyová, pětadvacetiletá dcera vysoce postavené stínové ministryně vlády a zakládající redaktorka časopisu *Elementary*, nalezena spící ve své chatce na Statku v Oxfordshiru a vedle sebe měla dvacetimetrový kuchyňský nůž. V sousední chatce ležela těla jejích nejlepších přátel: šestadvacetiletého Douglase Butea a pětadvacetileté Indiry Sharmové.

Při následné pitvě bylo na obou tělech obětí nalezeno po deseti bodných ranách. Na noži byly pouze otisky Anniných prstů a na jejím oblečení krvavé skvrny. Forenzní analýza následně prokázala pozitivní shodu mezi krví na oblečení a krví obětí. Digitální forenzní experti mezitím našli v Annině telefonu zprávu na WhatsAppu, která obsahovala částečné přiznání a byla odeslána předtím, než Anna upadla do hlubokého spánku.

Na základě posmrtné ztuhlosti bylo stanoveno, že smrt obětí nastala několik hodin předtím. Nebylo možné je zachránit, jejich zranění byla

smrtná. Jako první dorazila na Statek a místo činu inspektorka Clara Fennelová z jednotky pro závažnou a organizovanou trestnou činnost v Thames Valley. Slečnu Ogilvyovou našla stále oblečenou v zakrváceném oděvu. I přes četné pokusy podezřelou probudit slečna Ogilvyová nereagovala a setrvala v hlubokém spánku a později byla sanitkou převezena do nemocnice Johna Radcliffa v Headley Way.

Žádný z jejích testů nevybočoval z normy. Byla naživu. Její tělo fungovalo. Záhadnou nemoc, která způsobovala hluboký spánek, nebylo možné identifikovat.

Jenže už nikdy neotevřela oči.

Následovala brutálně rychlá reakce veřejnosti. Annina matka, baronka Emily Ogilvyová, s okamžitou platností rezignovala na funkci stínové ministryně vnitra a odešla ze Sněmovny lordů. Richard Ogilvy, Annin otec a manažer globálních fondů, se vzdal plánů na otevření nové kanceláře na Manhattanu. Samotná přezdívkou případu vzešla z Annina profilu na sociálních sítích: @AnnaO. Podezřelí z vraždy bývají většinou muži s nízkým IQ, květákovitými ušima a pohnutou minulostí spojenou s domácím násilím. Anna O. byla mladá, velmi vzdělaná žena, která si již stihla udělat jméno jako novinářka a spisovatelka. Její příběh byl snem každého bulváru.

Tisk o Anně brzy vyšťrachal všechno ostatní: dětství v rodinném sídle v Hampsteadu, zvěsti o užívání drog v pubertě, milence z Oxfordu, kteří na ni rádi vyzvonili, co se dalo, a dokonce i zaměstnance a stážisty časopisu *Elementary*, který Anna spolu s Indirou a Douglasem založila. Jestli jsem se jako psycholog něčemu naučil, tak tomu, že všechny vraždy, které se ocitnou v centru pozornosti, musí mít správné načasování. Srpen byl ideální měsíc, přesně uprostřed okurkové sezóny. O pár měsíců později by z toho možná nikdy nebyla taková senzace.

Naštěstí pro mě si Anna Ogilvyová vybrala svůj okamžik dobře.

Samotné pojmenování používané bulvárem se samozřejmě brzy stalo rozdělující hranicí. Ti, kdo Anně věřili, ji nazývali „Anna O.“. Ti, kdo věřili v její vinu, jí přezdívali „Šípková Růženka“. Od jejího příběhu však nedokázal odtrhnout zrak nikdo.

Popravdě řečeno, ani já ne.

6

B E N

Žádné poschodí v Abbey není stejné. V přízemí se nachází příjemná místnost, která ctí dobrý vkus a profesionální interiérový design. V suterénu je umístěna kuchyně a další pomocné služby. První patro slouží pro „noclehy“, tedy pacienty, kteří si sem zaskočí na jednu noc v mercedesech s tónovanými skly nebo soukromým letem z London City, protože akutně potřebují pomoci s nějakým spánkovým problémem, ale nehodlají se mu věnovat hlouběji.

Druhé a třetí patro je určeno pro ty, kdo mají problémy se spánkem, které jim znemožňují normální život. Stálíce, jak jim říkáme. Každý pacient v Abbey má vlastní pokoj a koupelnu. Atmosféra pokojů připomíná soukromou kliniku nebo módní městský hotel. K dispozici je tu jídelní lístek s donáškou do pokoje a knihy, noviny a časopisy na požádání. Jedinou výjimku představuje cokoliv digitálního: žádné mobilní telefony, notebooky ani iPady. Ve druhém a třetím patře není přístup k Wi-Fi. Jsme tu nádherně analogoví, jako relikvie z dávné minulosti.

Horní patro slouží pouze pro zaměstnance. Šedomodré stěny postupně blednou. Minimalismus střídá institucionální ošuntělost. Kanceláře jsou zahlcené papíry a složkami. A já dnes večer stojím u okna

kanceláře Bloomové a dívám se, jak Donnelly dole mizí v elegantním vládním jaguaru, než ho pohltí tma.

Starými okny proniká chlad. Ve všech pokojích v horním patře je průvan. Myslím na e-mail, který mi nedávno přistál ve schránce. Byla to pracovní nabídka od prorektora univerzity na Kajmanských ostrovech. Zmínil se o možnosti stipendia pro hostující vědecké pracovníky a o příležitosti vést jejich nový postgraduální kurz o psychologii spánku. Hloupě jsem odmítl a místo nádherných karibských pláží jsem si vybral deštivé britské ulice. Nabídka se změnila v sluncem zalité „co by bylo, kdyby“, které mě teď pronásleduje temnotou vlhkých londýnských nocí.

S Bloomovou se přesuneme do zaměstnanecké jídelny na konci chodby. Opláchnu dva hrnky na kávu a z malé přenosné ledničky vydám prošlý tvarohový koláč. Jíme ho z papírových talířů a foukáme do kelímků s instantním Nescafé. Bloomová jako obvykle zkonzumuje lví podíl. Já se spokojím s drobký.

„Předpokládám, že máte nějaké otázky,“ pronese Bloomová nakonec.

Vždycky mám otázky. Tak to se mnou bylo odjakživa.

Bloomová vytáhne tenkou manilovou složku podobnou té Donnellyho a posune ji po desce stolu plné drobků.

Neochotně ji převezmu. „Další záhadný dokument. Mám zase hádat?“

Usmívá se. „Jestli chcete.“

Obrátím ke složce pozornost. Vidím znovu znak ministerstva spravedlnosti a stupeň utajení „přísně tajné“. Na obálce svítí krvavě rudými písmeny nápis DŮVĚRNÉ. Otevřu ji a na první stránce spatřím velkou fotografii s bílým pozadím plným nemocničních hadiček. Zobrazuje oblečenou pacientku na zdravotním lůžku.

Jde o ženu neurčitěho věku. Má zavřené oči, ale vlasy jsou umyté a učesané. Zdá se, že ji nedávno ostríhali, i když u kořínků prosvítají nezřetelné bílé pramínky. Tvář vypadá klidně, ale už ne mladě. Přesto chvíli trvá, než mi to dojde.

Anna Ogilyvová.

Bloomová mě pozorně sleduje. „Reagovala jsem stejně.“

„Takže Donnelly nežertoval. Vypadá –“

Musí to být omyl. V roce 2019 byla Anna Ogilvyová na vrcholu. Měla šmrnc dvacátnice a před sebou život překypující možnostmi. Její snímky s přidrzlým úsměvem a šibalským účesem se objevovaly v nesčetných novinových přílohách a na mnoha internetových profilech. Žena na této fotografii je někdo úplně jiný. Má v sobě cosi mrtvolného, co přebíjí všechny ostatní rysy. Její vlasy vypadají jako paruka. Celé tělo působí jako z alabastru, jako figurka z muzea madame Tussaudové.

Své překvapení nedám najevo. „Vypadá jako duch.“

„Ta žena spí už čtyři roky. Prakticky to duch je.“

„A co mozková aktivita?“

„Zřejmě se nic nezměnilo. EEG, nic. Všechny monitory naznačují, že je jednoduše v hlubokém spánku. Jenže ten spánek trvá už skoro tisíc pět set dní.“

„K žádné změně nedošlo?“

„Nalistujte si pátou stranu,“ vyzve mě Bloomová.

Najdu stránku. Obsahuje řadu grafů. Ukazují Anniny mozkové funkce a fyziologické reakce. Lidé spí přerušovaně; většina se ze spánku občas probouzí. Výsledky jejího EEG jsou normální, takové, jako byly vždycky. Ale úroveň fyzické odezvy se o něco zvýšila.

„Kdy se to stalo?“

„Zřejmě před čtyřmi týdny. Jediná taková událost. Monitory ukázaly, že ji více stimulovaly vnější podněty.“

„Může to být samozřejmě náhoda.“

Bloomová si nepřesvědčeně odfrkne a pak mě vyzve: „Koukněte se na další stránku.“

Otočím list. Stále se cítím jako někdo, koho podvedli, ale nemůžu si pomoci. Záhady mě přitahují. Na další stránce jsou anomální výsledky popsány podrobněji. Zkontroluju dny, pak týdny. Z nějakého důvodu se Anna před čtyřmi týdny téměř probudila. Grafy se jinak interpretovat nedají. Něco se stalo.

„Mají nějaké vysvětlení?“

„Ne,“ odpoví Bloomová. „Nebo alespoň žádné, o kterém by věděl lékařský tým.“

„Tak to je záhada.“

„Jako by jich už tak nebylo dost.“

Ticho přeruší zavibrování mobilu Bloomové. Zvedne ho, poslouchá, pak zamumlá několik souhlasných slov a hovor ukončí. Je zvláštní vidět Bloomovou pro jednou jako zaměstnance, který se klaní a podlézá vyšší autoritě.

„Už přijeli?“

„Předpokládaný příjezd za pět minut.“ Bloomová vstane. „Až budete mít chvíli, přečtěte si zbytek spisu. Obsahuje podrobnosti ohledně falešné identity, kterou pro ni budeme používat. Jsou tam i kontakty pro případ nouze, kdyby se něco seběhlo mimo Abbey.“

Poprvé se mi stáhne žaludek. „Co by se mělo seběhnout?“

Bloomová nad mými obavami jako obvykle mávne rukou. „Někdo bude čekat před vaším bytem. Sledovat vás v metru. Novináři a podobně. Stále ta samá stará známá obezřetnost.“

Představím si, jak podřimuju ve svém útulném bytě a jedinou mojí starostí je jen zvětralé pití a klasika na obrazovce. Ano, je to nuda, ale bezpečná. „Co řekneme ostatním zaměstnancům?“

„To, co vždycky.“ Bloomová uchopí složku a zamíří pryč. Následuju ji a nastoupím za ní do dveří výtahu. Zmáčkne přízemí. Navzdory doporučení lékaře, aby chodila po schodech, vždycky odhodlaně zamíří rovnou do výtahu. Cvičení je stejně jako diety pro obyčejné smrtelníky. „Klientka z vyšší vrstvy, která má ve smlouvách o zdravotním pojištění doložku, podle které nikdo nesmí vědět, že má problémy se spánkem, jinak by se mohlo rozpoutat právní peklo. Za soukromí a naprostou anonymitu platí zlatem.“

Pro ty, kteří si v Abbey vyberou „VIP balíček“, je ve druhém patře vyhrazena zvláštní část s vyšším stupněm ochrany. Hollywoodské hvězdy, předsedové představenstev veřejně obchodovatelných společností – všichni, u nichž by přiznání problémů se spánkem mohlo rozhybat trhy nebo zpochybnit mnohamilionové pojistné nároky. Londýn je oblíbeným místem pro zahraniční klienty, kteří svou léčbu

maskují jako týdenní poznávací dovolenou. Máme speciálně navržené zadní východy a kolem VIP sekce jsou umístěny rušičky signálu, které zajišťují, že ven neunikne jediný záznam o jejich přítomnosti. Jsou zde dokonce oddělené prostory pro stravování a cvičení, aby bylo zajištěno, že VIP osoby uvidí pouze personál. Abbey působí na trhu již dvě desetiletí a zaměstnává nejlepší právníky zabývající se ochranou soukromí. K žádnému úniku informací nikdy nedošlo.

„Donnelly se zmínil o policejním doprovodu. Je to někdo, koho znám?“

Bloomová se na mě nedívá. Výtah sjíždí dolů, dokud nezastaví v přízemí. Mlčení je vždycky její únikovou doložkou.

„Kdo?“ naléhám, když vystupuju do přepychové, jasně ozářené chodby.

Trochu se ke mně natočí, čelist napjatou nervozitou. „Vzhledem k tomu, že v případě figurujete vy, bylo rozhodnuto, že styčným policejním důstojníkem by měl být někdo, kdo již patří do okruhu zasvěcených. Je mi to líto, Bene. Od začátku to byl její případ. Nemohla jsem do toho mluvit.“

Dojdeme ke vchodovým dveřím. Už slyším, jak venku zastavují auta.

„Prosím, řekněte, že si ze mě děláte legraci.“

„Kéž by.“

Je jasné, že to může být jen jeden člověk.

7

B E N

Tomuto scénáři jsme se oba snažili vyhnout.
„Bene.“

„Claro.“

„Vypadáš dobře.“

„Děkuju.“

„I když v pase ses trochu zakulatil. To jsou ty večery na pohovce s kupovanými lasagnemi. Zase mlsáš, vid?“

„Jako vždycky tě rád vidím. Následuj mě, prosím.“

Do zabezpečené části pro VIP v druhém patře se prochází bludištěm skenerů. Mlčky dojdeme k výtahu a čekáme.

„Vtipy o mé váze. Vážně?“

Clara – nebo teď po jejím posledním povýšení vrchní inspektorka Fennelová – se na mě ani nepodívá. „Jsme profesionálové, Bene. Na tom jsme se dohodli. Neužívám si to o nic víc než ty.“

„Mohla sis to odpustit.“

„Ignoruješ moje telefonáty.“

Přes to přese všechno mi chybí. Ale nemůžu to přiznat. Chybí mi náš starý dům v Oxfordu. Chybí mi, jak se naše dcera Kitty rozběhne po chodbě, jakmile zaslechne, že šramotím klíčem v zámku. Chybí mi

neděle prolonošené v posteli s novinami a ty zlaté chvílky svobody, než se rozezvoní mobil a začne nová směna. Chybí mi rodina, jakou jsme bývali.

Od našeho rozvodu bydlí dcera s Clarou a já ji jen navštěvuju, hlavně proto, že Clara si předtím, než se přestěhovala do Londýna, nechala dům. Moje snaha o získání střídavé péče ztroskotává na tom, že v bytě v Pimlicu není druhá ložnice.

Větší byt si nemůžu dovolit a Clara se nehodlá vzdát výhradní péče, dokud ho nebudu mít.

Ani jeden z nás se nechce obrátit na soud.

Dostáváme se k VIP sekci ve druhém patře, do které se vstupuje jiným vchodem z hlavního schodiště. Tým z vězeňské služby Jeho Veličenstva už odvedl svou těžkou práci a bezpečně přesunul vězeňkyni/pacientku do určeného pokoje. Ošetřovatelka se seznamuje s prostředím. Policista ze speciální jednotky dobře maskovaný v agenturním civilu si prohlíží kamerový systém. Takže jsme tu zbyli jen my dva.

Zadám přístupový kód do VIP sekce a počkám, až se rozsvítí zelená kontrolka. Všechno je tu křiklavě bílé a strohé jako konferenční centrum se zašlým nádechem blázince. Před sebou už vidím VIP místnost.

„Hlavně nezapomeň, s čím máš tu čest,“ varuje mě Clara.

„S pacientkou, která potřebuje mou pomoc?“

„Ne, s vězeňkyní, která každou oběť ubodala deseti ranami. Nedělej si z toho laboratorní studii pro své teorie. Probuď ji a pak nás nech dělat naši práci.“

„Pokud mě vy a ministerstvo necháte dělat tu mou.“

Clara se ke mně chová se stejným opovržením, jako bychom se stále přetahovali o myčku nádobí. Ona je vyšetřovatelka na vedoucí pozici, já konzultant na volné noze. Ona vystudovala Hendon s vyznamenáním a má magisterský titul z aplikované kriminologie z Oxfordu. Já jsem odborník na spánek s titulem z Open University a desítkou let večerních kurzů. Tyhle malé rozdíly se časem nějak zvětšily a škrábnutí se změnilo v otevřenou ránu.

„A technicky vzato není vražedkyně.“

„Ubodání dvou lidí se u tebe nepočítá jako vražda?“

„Nebo zatím ještě není, pro porotu složenou z dvanácti mužů a žen a soudce uznávaného soudy této země.“

„Technikálie.“

„Ne, fakt.“

„Proboha, vždyť poslala vlastní rodině zprávu, že to udělala.“

Těch sedm slov z rodinného chatu na WhatsAppu se stalo nechvalně proslulými a tisíckrát citovanými. Téměř všechny dokumenty o Anně O. začínají stejně.

Omlouvám se. Myslím, že jsem je zabila.

Většina lidí si myslí, že když zprávu posílala, musela být při vědomí. Což znamená, že musela být při vědomí, když zločin spáchala. Vinna. Jenže oni nestudovali spánek jako já. Lidé dělali mnohem složitější věci, než je posílání zpráv přes WhatsApp, a přitom stále spali.

„Nevinná, dokud se neprokáže její vina. Veřejné mínění se nepočítá.“

„Tu noc jsi tam nebyl, Bene. Neviděl jsi to, co jsem viděla já.“

Znám to z vyprávění. Dovedu si představit, že to musela být hrůza. Pro Claru, pro rodinu, pro Annu samotnou. Jestli se po tom činu probrala, pak jí pohled na ta těla musel stačit k tomu, aby upadla do hlubokého, věčného spánku. Tělo se vypnulo. Psychické přetížení.

Zase cítím onu dávnou bolest, která v sobě nese lásku a nenávist zároveň. Je toho tolik, co bych chtěl Claře říct, tolik věcí, kterých lituju. Ale náš vztah dávno vyprchal. Nevím, kde bych měl začít.

„Mimochodem, opravdu to byl omyl,“ řeknu. „Myslím minulý týden. Když jsem zapomněl, že ji mám vyzvednout ze školy, a nebral ti telefon. To se nemělo stát. Omlouvám se.“

Clara se odmlčí a odhrne si z obličeje pramen vlasů. „Prostě ji o víkend uklidni,“ pronese nakonec a do hlasu se jí vrátí laskavost. „Od té doby, co viděla ty fotky, není v pohodě. A na tebe dá víc, než kdy dala na mě.“

„To není pravda.“

Clara se smutně usměje a podívá se na hodinky. „Jsou skoro dvě hodiny ráno a já ji musím za necelých šest hodin vypravit do školy. Jdeme na to. Nadešel čas seznámit se s novou styčnou koordinátorkou.“

8

B E N

Harriet Robertsová, vrchní sestra vyslaná z psychiatrie rampton-
ské nemocnice, stále hlídkuje v pokoji.

„Snažíme se jí nastavit nějaký stereotyp.“

„Jako například?“

Má v hlase říz jako učitelé tělocviku, které si pamatuju ze školy. Je štíhlá a drobná a tmavě hnědé vlasy jí sahají sotva po ramena. Vlídlost v jejím výrazu neladí se strohou disciplinovaností cizelovanou desítky let na uzavřeném psychiatrickém oddělení. Rampton má stejně jako Broadmoor režim vězeňské nemocnice. Nevinnost tady nepřežije ani první kontakt. Laskavost se vytrácí a nahrazuje ji sebeobrana.

„Závěsy se roztahují nejpozději v osm hodin ráno. Světla se zhasínají přesně v deset. V první části dne pracujeme se svaly. Druhá část dne je určena pro mentální stimulaci.“

„A co monitory?“

„Naklepávat polštáře, dohlížet, aby se stále prokrvovala, trochu na ni mluvit. To jsou mé pokyny z medicínského hlediska.“

„Rozumím.“

Něčím jsem ji urazil, možná právě tím, že jsem jí položil tyto otázky. To je ta potíž, když jste psycholog. Neurologové vámi pohrdají.

Psychiatři vás poučují. A sestry se na vás rády dívají svrchu. Odkaz na medicínské hledisko není náhodný. Na druhou stranu jí není co závidět. Zdravotní sestry studují proto, aby lidem navracely zdraví, ne aby masírovaly nohy podezřelým z vraždy. Zajímalo by mě, proč skončila v Ramptonu, a ne v normální nemocnici. Co ji přimělo léčit vydědence společnosti a trávit život sledováním násilníků a šílenců?

Rozhodnu se, že se zeptám, přestože se chová chladně. „Vy jste s pacientkou od chvíle, kdy ji přijali, je to tak?“

Harriet přikývne. „Už víc než čtyři roky. Jsem její hlavní ošetřovatelka. Těžko uvěřit, že už uběhlo tolik času.“

V její odpovědi cítím jistou hrdost. Lidé si občas myslí, že je to pouhá práce. Málokdo si uvědomuje, o kolik víc přitom může jít. Přestože Bloomová na první pohled nevypadá jako kdovíjak citlivá osoba, byla to právě ona, kdo mě naučil, co znamená skutečný vklad. Ne slova, ale činy. „Mnohem víc, než je běžné. Čtyři roky, to je působivé.“

Harriet se usměje. Zaznamenám náznak emocí, které jinak pečlivě ukrývá. „Pro mě tohle nikdy nebyla obyčejná práce. Beru to jako poslání. Skutečnost, že nedokáže odmlouvat, tomu nejspíš pomáhá.“

„Takže jste byla s Annou před čtyřmi týdny, když se vyskytla ta anomálie?“

Vrhne na mě nový, zaujatý pohled. Povzdechne si. „Zřejmě to byla jen technická chyba. Lékaři všechno zkontrolovali.“

Zaslechnu v jejím hlase zaváhání. „Vy máte jinou teorii?“

Harriet vypadá trochu rozpačitě. „Uvědomuju si, že to bude znít hloupě, ale myslela jsem si, že to mohl způsobit vnější podnět. Ale to ze mě mluví jen sestra. Nikdo z lékařů to nebral vážně.“

„A jaký?“

„Bude to znít směšně.“

„Zkuste to.“

„Jedna z nových uklízeček si při úklidu v telefonu zapnula Spotify. Přehrávala stále dokola stejnou písničku. To byla jediná věc, která se tehdy za celé čtyři roky lišila.“

„Jaká to byla písnička?“

„Yesterday‘ od McCartneyho.“

„Vážně?“

„Lékaři to ale nehodlali připustit. Řekli mi, že je to jen snůška psychoblabolů. Asi vědí, o čem mluví.“

„Neurologové, co?“

Harriet zdráhavě přikývne. „Eh, hm.“

„Všimla jste si ještě nějakých fyzických příznaků?“

„Její oči. Obvykle se nepohybují. Ale když hrála hudba, tak jí v nich zacukalo. A v pravé ruce také. Lékaři tvrdili, že to byly jen křečovitě stahy svalů, které s tím vůbec nesouvisely. Ale všimla jsem si toho víckrát.“

Přikývnu. „Tak já se na ni podívám.“

Harriet dokončí práci a odstoupí od lůžka. „Dobře. Za chvíli se vrátím. Kdybyste něco potřeboval, máte moje číslo.“

„Ovšem.“

Dveře se zavřou. Těžký zámek zaklapne. Ocitnout se sám v tom pokoji je velmi zvláštní. Za ta léta jsem o tomto případě přečetl snad všechny články. Dokonce i teď se v *Guardianu* a *London Review of Books* pravidelně objevují komentáře, které celý fenomén „Anna O.“ shazují. Příznak mužského pohledu. Mediální výtvar. Padlá žena. Znovuzrozená Eva. Na Goldsmiths se letos dokonce pořádá kurz o mizogynii, mýtu a médiích, v němž má Annin případ významné místo.

Pro řadu lidí je však mýtus „Anna O.“ úplný opak. Ona není padouch, ale oběť. Snažím se představit si, jak by na to reagovala Clara, a rozhodnu se, že se jí o tom nikdy nezmíním. Podílím se na tom stejnou měrou jako ostatní. Můj profil na Amazonu nabízí především knihu „Benedict Prince, *Anna O. a jiné záhady mysli* (Viking, 2021)“. Prakticky vzato je to bestseller, ale jen v Belgii.

Přistoupím k lůžku. Monitory svítí. Dráty se krouť. Hadičky se proplétají jedna přes druhou, až to celé vypadá jako obrovská mísa špaget.

Nervózně si odkašlu do roušky. První, čeho si všimnu, je fakt, jak je Anna ve skutečnosti malá. Fotografie, které všechna média recyklují, ji vůbec nevystihují, alespoň ne teď. Tohle je úplně jiná bytost než rebelující dcera politicky. Leží tu zranitelná, zbavená veškerého brnění

a vypadá mnohem starší, než by měl vypadat někdo, komu ještě nebylo třicet.

„Anna O.“, uvědomuju si, je legenda z bulváru. Naproti tomu Anna Ogilvyová měří metr šedesát pět a vážila necelých šedesát kilo. Podle její zdravotní dokumentace prodělala v dětství angínu, v pubertě infekční mononukleózu a v šesté třídě si ve škole při hokeji zlomila pravou nohu. V době vražd jí bylo pětadvacet, byla v normální, ne-li výborné kondici, měla přiměřený poměr tělesného tuku a mírně zrychlený metabolismus.

Zkrátka byla naprosto způsobilá pro daný způsob vraždy. Ubodání vyžaduje spíš vytrvalost než hrubou sílu. Zbraň použitá při obou útocích byl řezbářský nůž z nerezové oceli s menší rukojetí a dvaceticentimetrovou čepelí. V době vraždy se dal koupit v obchodech John Lewis za necelých dvacet liber. Životně důležitými orgány projede jako máslem. Fyzickou námahu vyžadoval jen počet bodnutí, což by naznačovalo nespecifikovaný druh šílenství.

Poblíž stojí židle. Přisunu si ji k lůžku. Dívám se, jak monitory blíkájí a hadičky se vlní aktivitou. Zkontroluju kamery a pak vytáhnu telefon. Ukazováčkem v rukavici, která se lepí na skleněný displej, nalistuju ve Spotify už dříve staženou „Yesterday“. Je to vhodná píseň. Moje diagnostická teorie – zatím v úplném zárodku a zcela neprokázaná – je založena na využití kulturních podnětů k probuzení pacienta prostřednictvím vzpomínek na šťastnější období jeho života. Viděl jsem, jak jiní pacienti reagovali na podobné podněty z minulosti: na skladby, které jim přehrávala matka, na staré písně z kostela, na znělku oblíbeného televizního pořadu. V reproduktoru brnká akustická kytara. Držím telefon blízko Anny, sleduju ji a přejíždím pohledem mezi monitorem a jejím obličejem. Pak se ozve zpěv.

Nejprve se nic neděje. Tenké linky na monitoru se odmítají pohnout. Annina tvář nehybně spočívá na polštáři, ani se nezachvěje. Chystám se to vzdát, vypnout hudbu a připsat to celé náhodě. Možná měli neurologové přece jen pravdu. Těsně předtím, než stisknu pauzu, se Anně zachvěje levé oko. Odehraje se to tak rychle, že to málem přehlédnu, a utvrzuju se v tom, že mě ošálily oči. Ale stane se to znovu,

přesně jak to popsala sestra. Takřka neviditelný záchvěv reakce, stejně nepatrný jako překvapivý.

Podívám se na monitor a vidím, že se na lince objevily nenápadné pahrbky. Úplně stejný mžik jako v záznamu před čtyřmi týdny. Pustím skladbu ještě dvakrát, ale další reakce se nedostaví. Zklamání si nechám na jindy.

Brzy potom se vrací sestra. Telefon schovám do kapsy. Striktně vzato se do pokojů klientů kromě zdravotnického vybavení nesmí vnášet žádné elektronické přístroje. Na okamžik mě napadne, jestli mě ministerstvo spravedlnosti nesleduje a někdo ve Whitehallu nehlídá každý můj krok. Při té představě mi naskočí husí kůže.

„Musíme ji nakrmit,“ oznámí Harriet stále úsečným, přezíravým tónem. „Pomohlo to?“

„Ano,“ odpovím, ale rozhodnu se jí o svém hudebním experimentu neříkat. Potřebuju víc času, abych si promyslel, co jsem viděl. Nebo si spíš myslím, že jsem viděl. „Děkuju. Velmi mi to pomohlo.“

Opustím pokoj a sejdu dolů do přízemí. Clara se chystá k odchodu. Vidí mě přicházet a prohodí: „Benedict Prince. Psycholog a tvůrce zázraků?“

Usměju se. „Ani já nejsem tak skvělý a rychlý. Stále spí.“

„Nebyl jsi v pokušení udělat si rychle pár selfiček?“

Jedna z poznámek, které mi připomínají nejtemnější chvíle našeho manželství. Například těch šest měsíců po narození Kitty nebo to, jak jsem v Clarině telefonu našel zprávy, které psala jinému muži. Vybaví se mi šokující zprávy o tom, jak si policisté ve službě fotili selfie s mrtvými těly, nebo odporné diskuze na WhatsAppu, kde lidé fantazirovali o vraždě a znásilnění, a otřesu se. Přemýšlím, co si asi Clara každý večer nosí s sebou domů. Přesně to je jeden z důvodů, proč chci mít střídavou péči, a ne jen občasné víkendy. Jsem rozhodnutý udělat všechno pro to, aby se KitKat nestala další pracovní obětí.

„Něco mi vysvětlí,“ nadhodí Clara. „Doktoři tvrdí, že její stav není neurologického původu. Všechny myslitelné testy – EEG, CT, krevní testy, lumbální punkce, prostě všechno možné – vyšly naprázdno. Tak

jak může zdravý mozek někoho nechat tak dlouho spát? Proč se nikomu nepodařilo to zakletí zlomit?“

Uspořádávám si myšlenky a přemýšlím, jestli jí mám říct o své teorii s hudbou. Stejně otázky nás pronásledují už tak dlouho. Oné osudné noci před čtyřmi lety se Clara vracela autem z večerní směny na abingdonské policejní stanici a těšila se, až se osprchuje a převlékne, když se v policejní vysílačce ozvalo hlášení incidentu kousek od Burfordu. Byla nejbližší místu a první na příjmu. Udělala si zajíždku, dojela na Statek a pustila se do vyšetřování dřív, než stihli dorazit ostatní. Byl to její debut ve funkci starší vyšetřovatelky. Kvůli jedné noční zajíždce její policejní kariéra – a náš rodinný život – už nikdy nebyly takové jako dřív.

„Protože to nedělá její mozek,“ vysvětlím. „Stojí za tím její mysl. A to je mnohem složitější fenomén. Ale to je jen můj názor.“

„Příště mi řekneš, že to souvisí s traumatem z dětství.“

„Díky za nápad.“

Než dojdeme ke vchodovým dveřím, vrátíme se k formální konverzaci.

„Myslela jsem, že máš dnes volno?“ nadhodí.

Potlačím další zívnutí. „Měl jsem.“

„A to, co jsem říkala, jsem myslela vážně. Postarej se, aby si Kitty víkend užila. Ve škole jí to poslední dobou moc nejde. Potřebuje povzbudit. A trápí ji noční můry, tak si s ní o tom promluv.“

Jako bych dostal pěstí do břicha. Nechal jsem se tak pohltit vlastními problémy – rozvodem, provizorním bytem –, že jsem si nevšiml problémů své dcery. Proto nemluví o nové škole. Dřív jsem věděl o všech prkotinách, které se jí přihodily. Teď se ke mně donesou jen náznaky.

„Vyzvednu ji zítra v půl čtvrté.“ Podívám se na hodinky. „Chci říct dneska.“

Clara přikývne. „A tentokrát přijď včas.“

Podaří se mi usmát. „Neboj, přijdu.“